



TISKOVÁ ZPRÁVA

Národní knihovna České republiky

Více najdete na www.nkp.cz - Pro novináře

19. 1. 2005

MÁME JEN ŠEST LET

Proč chce Národní knihovna ČR stavět v Praze na Letné (z důvodové zprávy k investičnímu záměru pro MK ČR)

V roce 2010 budou stávající kapacity NK zcela naplněny a knihovně by hrozilo opakování krizové situace z počátku 90. let, kdy hromady nezpracovaných nových přírůstků postupně zaplnily každé volné místo v Klementinu, aniž by se s nimi dalo jakkoli smysluplně nakládat. Nejlepším (a dlouhodobě nejlevnějším!) řešením současné situace je výstavba nové budovy NK ČR pro uložení novodobých fondů (tj. fondů publikovaných po roce 1800 s výjimkou Slovanské knihovny) a poskytování souvisejících služeb veřejnosti.

Národní knihovna uvažovala v minulých letech také o jiných variantách rozvoje: svého času byl např. zcela vážně míněn kuriózní projekt na prohloubení Klementina o osm pater pod zem, přemýšlelo se o zastřešení stávajících nádvoří nebo odkoupení některého z paláců v blízkém okolí Klementina. Realizace každé z těchto variant by zásadně změnila dispozice přísně památkově chráněného Klementina, aniž by se podařilo vybudovat (tak jako ve všech srovnatelných evropských velkoměstech) technologicky moderní a uživatelsky přívětivou knihovnu (žádná přestavba nedokáže plnohodnotně nahradit novou, od počátku účelově projektovanou novostavbu).

Po zevrubném a usilovném hledání nejvhodnějšího území pro výstavbu jsme našli a s představiteli hl. města Prahy předběžně projednali umístění nové budovy Národní knihovny na několika stavebních parcelách ve vlastnictví hlavního města Prahy poblíž stanice metra Hradčanská (okraj Letenské pláně), tvořících logický celek vyznačený na územním plánu rozvoje města jako „území pro zástavbu z oblasti kultury nebo církví“.



Hmotová studie nové budovy NK ČR

Jde o pozemky s parcelními čísly 2172/1-6 a 2202/1 (KÚ Holešovice). O podmínkách převodu těchto pozemků intenzivně jednáme s Radou hl. města Prahy, která již v závěru roku 2004 podpisem Memoranda o spolupráci výstavbu na Letné předběžně podpořila.

(více viz přílohu: *Máme jen šest let*)

Vlastimil Ježek, ředitel NK ČR
vlastimil.jezek@nkp.cz

REKONSTRUKCE KLEMENTINA? NE: REVITALIZACE!

Nová budova Národní knihovny umožní zásadní změny užívání klementinského areálu

(z důvodové zprávy k investičnímu záměru pro MK ČR)

První písemná zmínka o románském kostelíku sv. Klimenta z roku 1227, kolem kterého vyrostl dominikánský klášter, je pravděpodobně nejstarším písemným pramenem vztahujícím se k místu dnešního sídla Národní knihovny – pražskému Klementinu. V roce 1556 se dominikáni přestěhovali do opuštěného sídla klarisek Na Františku a jejich původní klášter byl postoupen Tovaryšstvu Ježíšovu - jezuitskému řádu, založenému roku 1534.

A byli to právě jezuité, komu vděčíme za dnešní rozsah i unikátnost barokního klementinského komplexu na turisticky exponované trase mezi staroměstským vyústěním Karlova mostu a Mariánským náměstím. „Jezuitské“ klementinské baroko je po areálu Pražského hradu druhou největší pražskou národní kulturní památkou s celou řadou cenných a v Evropě unikátních prvků, dokumentujících nejen dějiny českého, ale bez jakéhokoli přehánění i dějiny evropského myšlení.

Také díky tomu, že převážná část Klementina byla přinejmenším od roku 1777 využívána zejména ke knihovnickým účelům, byly ostatní funkce tohoto cenného barokního areálu postupně spíše potlačovány a upadaly v zapomnění. Možná i proto, že se o Klementinu uvažovalo v posledních více než 70 letech pouze jako o sídle knihovny, byl stát při úvahách o investicích a velkých opravách v posledních sedmi desetiletích více než skoupý: poslední velká rekonstrukce Klementina proběhla ve 30. letech minulého století. Provoz knihovny zaplnil Klementinum různými vestavbami, příčkami a provizorii, které degradují krásu historické architektury. Situaci samozřejmě komplikovalo i to, že jakékoli opravy v prostorách depozitářů vždy významně ohrožovaly knihovní fondy v Klementinu umístěné. Navrhovanou rekonstrukci v plánovaném rozsahu výrazně usnadní výstavba nové budovy Národní knihovny v Praze na Letné a redislokace novodobých fondů a služeb. Přípravované „rozdělení“ knihovny zároveň přinese možnost podstatného rozšíření funkcí klementinského areálu jak pro obyvatele Prahy, tak pro návštěvníky z jiných míst ČR i zahraniční turisty. Revitalizace Klementina tak nebude pouhou rekonstrukcí zachraňující dnes zanedbaný skvost barokní architektury a uměleckých řemesel: významně také rozšíří pražskou kulturní nabídku.

(více viz přílohu: Rekonstrukce Klementina? NE: Revitalizace !)

Vlastimil Ježek, ředitel NK ČR
vlastimil.jezek@nkp.cz

Nová budova a rekonstrukce Klementina umožní Národní knihovně poskytovat kvalitnější služby

NK ČR je knihovnou historickou i moderní. Jako taková poskytuje služby nejen blízkým uživatelům, kteří ji fyzicky navštíví, ale i vzdáleným uživatelům, kteří ji využívají prostřednictvím sítí. Základem pro služby poskytované NK jsou její vlastní fondy, které se zde rozvíjejí po několik staletí. Zároveň je však NK ČR branou ke službám a fondům tisíců knihoven a dalších institucí umístěných po celém světě. NK ČR je tedy klasickou kamennou knihovnou i moderní virtuální knihovnou, neboli knihovnou „beze zdí“. Dnes můžeme NK ČR charakterizovat jako dobře fungující

virtuální knihovnu sloužící uživatelům prostřednictvím sítí. Pokud se však zaměříme na klasickou kamennou, neboli fondovou knihovnu a služby s ní související, dostáváme méně optimistický obraz deformovaný zejména prostorovými limity.

Výstavba nové budovy zajistí dostatek prostoru pro uložení novodobých fondů přímo v místě poskytování souvisejících služeb pro příštích padesát let. Fondy zde budou expedovány okamžitě do moderních studoven nabízejících dostatek studijních míst s potřebným zázemím vázaným na jejich specifiku. Bude zajištěn přímý přístup k nejdůležitějším fondům a speciálních sbírky budou prezentovány v adekvátním prostředí včetně potřebného vybavení a v návaznosti na konzultační služby. Kromě studoven poskytne nová budova i dostatek příjemného prostoru pro setkávání, kulturní vyžití i odpočinek.

(více viz přílohu: Výstavba nové budovy jako základní podmínka pro zlepšení služeb NK ČR)

PhDr. Bohdana Stoklasová, ředitelka novodobých fondů a služeb
bohdana.stoklasova@nkp.cz

PhDr. Miroslava Hejnová, ředitelka historických a hudebních fondů
miroslava.hejnova@nkp.cz

PhDr. Lukáš Babka, ředitel Slovanské knihovny
lukas.babka@nkp.cz

Výzkum není bezúčelná nuda

Katalogy knihoven, různé databáze a digitální knihovny se liší požadavky na toho, kdo hledá informace. Výzkum řeší jejich uživatelsky přívětivou integraci do jednotného portálu, který usnadňuje práci s různými typy informací.

Fyzické svazky knih a časopisů jsou vyrobeny z materiálů, které podléhají přirozenému rozpadu. Největší riziko představuje kyselý papír, ale dílčích problémů je daleko víc vč. uchování digitálních informací. Výzkum řeší a bude řešit záchranu a ochranu nejohroženějších částí sbírek formou nových metod konzervace materiálů nebo převodu na trvanlivější média, především mikrofilm.

Velmi vzácné a ohrožené dokumenty je třeba nabídnout v síti Internet všem zájemcům o jejich studium. Proto jsou digitalizovány. Výzkum řeší vytvoření nových forem badatelského prostředí, které komplexně a prostřednictvím virtuálních digitálních knihoven uspokojí všechny, kteří chtějí poznávat, bádát a studovat. V nich dojde k integraci sbírek institucí z mnoha evropských zemí. Přidanou hodnotou budou další nástroje k jejich studiu.

Na podzim r. 2004 byla založena Vědecká rada NK ČR jako poradní orgán ředitele knihovny. Slouží ke konzultacím, které vedou k volbě žádoucího směřování výzkumu a vývoje v instituci.

(více viz přílohu: Výzkum a vývoj do roku 2012)

Adolf Knoll, ředitel pro vědu, výzkum a zahraniční vztahy NK,
statutární zástupce ředitele NK
adolf.knoll@nkp.cz

Nová strategie komunikace s veřejností

Chceme, aby se Klementinum stalo opravdu reprezentativním a kulturním areálem. A jak jsme se již zmínili, měly by jej oživit **výstavy a kulturní akce**. Pracujeme na rozšíření výstavního prostoru a to konkrétně na zpřístupnění přízemí Křížovnické chodby. Ještě letos propojením přízemí a 1. patra Křížovnické chodby vznikne nový výstavní prostor pod názvem „Galerie Klementinum“ *V dubnu zde plánujeme výstavu „Noví Evropané“ známých autorů výpravných fotografických publikací Karola a Matúša Benických.*

Pracujeme na zpřístupnění nejkrásnějšího klementinského (Révové) nádvoří k pořádání koncertů a výstav. *Na letní období plánujeme ve spolupráci s VŠ uměleckoprůmyslovou výstavu pod názvem „Sochy v Klementinu“.* V rámci kulturních akcí připravujeme nový pořad s pracovním názvem „*Křeslo pro hosta*“. Půjde o setkání se zajímavou osobností českého kulturního života. Spolupráci v této oblasti chystáme i s Obcí spisovatelů a českým PEN klubem. Rádi bychom více spolupracovali s médii. V rámci vydavatelské činnosti připravujeme vydání exkluzivní publikaci čerpající z našich historických fondů. Budeme se podílet na vydání publikace ke 450. výročí příchodů Jezuitů do Prahy (2006).

Pracujeme s novými generacemi uživatelů formou instruktáží, pořádáme Dny otevřených dveří pro studenty a v rámci Dnů evropského dědictví rovněž dny otevřených dveří pro veřejnost. Pracujeme na úpravě našich webových stránek tak, aby byly uživatelsky srozumitelnější. Ve spolupráci s VS uměleckoprůmyslovou připravujeme nový Corporate design a s ním bude souviset i tolik potřebný informační systém NK ČR.

Eva Štanská, ředitelka úseku komunikace
eva.stanska@nkp.cz

„POMOC ASII“ - dobročinný bazar v sobotu 29.1.2005

Národní knihovna ČR pořádá ve spolupráci s organizací „Člověk v tísni“ a Českým rozhlasem v sobotu **29. ledna od 10.30 do 14.30** hodin na nádvoří Klementina **dobročinný bazar „Pomoc Asii“**. Výtěžek této akce bude věnován organizaci Člověk v tísni. **Sbírka** předmětů pro sobotní akci (knihy, keramika, sklo, porcelán, čisté oblečení) proběhne v Národní knihovně ČR (v prostoru Informací) **ve středu 26. 1. od 9.00 do 17.00 hod.**